Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Migratie
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
14 maart 2023

Ons kenmerk
4384491

nota

Beslisnota bij Kamerbrief inzake landenbeleid Nigeria

1. Doel en aanleiding

Het doel van deze nota is tweeledig:
1. u te informeren over het definitieve algemeen ambtsbericht Nigeria dat op 31 januari jl. is verschenen; en
2. uw instemming te vragen om het landgebonden asielbeleid voor Nigeria grotendeels te handhaven op basis van dit ambtsbericht.

2. Geadviseerd besluit

Op basis van het recente ambtsbericht ten aanzien van Nigeria adviseer ik u om het landgebonden asielbeleid voor Nigeria grotendeels te handhaven. U wordt geadviseerd om in het huidige beleid ten aanzien van het binnenlands beschermingsalternatief voor vrouwen en meisjes die vrezen voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking[1] te concretiseren dat het bestaan van een beschermend netwerk of beschermende familie kan bijdragen aan het aannemen van het bestaan van een binnenlands beschermingsalternatief. Tevens zal specifiek worden genoemd dat voor alleenstaande vrouwen en meisjes die dit beschermende netwerk niet hebben, er in beginsel géén binnenlands beschermingsalternatief aanwezig wordt geacht te zijn, tenzij er concrete aanknopingspunten zijn op basis waarvan dit wel kan worden aangenomen. Een toelichting hierover staat in deze nota onder paragraaf 4.

3. Kernpunten

- Hoewel uit het ambtsbericht naar voren komt dat de veiligheidssituatie in Nigeria gedurende de verslagperiode is verslechterd, volgt niet dat de verslechterde situatie zodanig is dat dit leidt tot een uitzonderlijke situatie in de zin van artikel 15c van de EU-Kwalificatierichtlijn.
- Uit het ambtsbericht volgt verder dat de situatie ten aanzien van de LHBT-gemeenschap gedurende de verslagperiode niet is verbeterd. De huidige aanwijzing van de LHBT-gemeenschap als risicogroep kan gehandhaafd blijven.
- De opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nigeria is evenmin verbeterd waardoor ook hier een aanpassing van het beleid niet aan de orde is.

[1] Onder C7/25.5.2 Binnenlands beschermingsalternatief in de zin van paragraaf C2/3.4 Vc.

- Onder het huidige beleid neemt de IND aan dat er geen binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is voor (minderjarige) vrouwen die aannemelijk hebben gemaakt dat zij te vrezen hebben voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking, tenzij op grond van individuele omstandigheden geconcludeerd kan worden dat de vreemdeling zich elders in Nigeria kan vestigen. Het ambtsbericht geeft op dit punt wel aanleiding om de Vreemdelingencirculaire aan te passen. Uit de informatie uit het ambtsbericht volgt dat het met name voor alleenstaande vrouwen en meisjes die vrezen voor (seksuele) geweldpleging en/of vrouwenbesnijdenis moeilijk is zich hieraan te onttrekken door zich elders te vestigen.[2] Voor (alleenstaande) vrouwen en meisjes die kunnen terugvallen op een beschermend netwerk of beschermende familie is dit binnenlands beschermingsalternatief er in de regel wel. Dit geldt niet wanneer de dreiging vanuit het eigen netwerk komt.

4. Toelichting

Huidige landgebonden asielbeleid[3]
Het landgebonden asielbeleid voor Nigeria is neergelegd in paragraaf C7/25 van de Vreemdelingencirculaire. In het huidige beleid wordt de LHBT-gemeenschap als enige risicogroep aangemerkt. Verder wordt aangenomen dat het in zijn algemeenheid niet mogelijk is om bescherming te verkrijgen van de autoriteiten en/of internationale organisaties, tenzij sprake is van evidente, concrete en individualiseerbare aanknopingspunten op basis waarvan kan worden aangenomen dat het verkrijgen van bescherming wel mogelijk is. In het beleid is voorts opgenomen dat er voor LHBT's geen binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is. Voor (minderjarige) vrouwen die aannemelijk hebben gemaakt dat zij hebben te vrezen voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking, neemt de IND aan dat er geen binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is, tenzij op grond van individuele omstandigheden geconcludeerd kan worden dat de vreemdeling zich elders in Nigeria kan vestigen. Ten aanzien van alleenstaande minderjarige vreemdelingen geldt voor Nigeria in zijn algemeenheid dat algemene opvangvoorzieningen niet beschikbaar en/of toereikend zijn en de autoriteiten geen zorg dragen voor de opvang. Ondanks voornoemd uitgangspunt kan in een voorkomend geval – na onderzoek – worden vastgesteld dat adequate opvang beschikbaar is en kan worden gerealiseerd.

Nieuw ambtsbericht
Het algemene ambtsbericht voor Nigeria is opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken ten behoeve van de beoordeling van asielaanvragen van personen afkomstig uit Nigeria. Het recente ambtsbericht is een actualisering van het algemene ambtsbericht over Nigeria van maart 2021 en beschrijft de periode van april 2021 tot met december 2022.

Veiligheidssituatie
Over de verslagperiode is de algemene veiligheidssituatie verslechterd. Dit kwam enerzijds door een toename van het geweld en anderzijds door de sociale onrust als gevolg van de verslechterde economische situatie in het land.

[2] Algemeen ambtsbericht Nigeria januari 2023, p. 67.
[3] Gelet op de zeer beperkte aanpassing van het landenbeleid voor Nigeria is geen beleid van andere landen opgevraagd.

Ontvoeringen, religieus gemotiveerde aanvallen, aanvallen door gewapende bendes en cults en geweld door politie en leger behoren tot het alledaags geweld in Nigeria. Het geweldsniveau is in grote delen van het land hoog maar de aard van het geweld verschilt per provincie of regio.

Onveiligheid en geweld kunnen in Nigeria opgedeeld worden in de volgende soorten:

- Geweld gerelateerd aan (afsplitsingen van) Boko Haram in Noordoost-Nigeria, met toenemende verspreiding naar andere regio's - met name Noord-centraal;
- Geweld gerelateerd aan het conflict tussen herders (nomadische veehouders) en boeren (sedentaire landbouwers) in Noord-centraal- en Noordwest-Nigeria (de zogenaamde Middle Belt-regio);
- Bendegeweld met als zwaartepunt Noordwest-Nigeria;
- Cult-gerelateerd geweld met als zwaartepunt het zuiden van Nigeria en met name de Niger-Deltaregio;
- Piraterij in de Golf van Guinee vanuit de Niger Delta;
- Geweld gerelateerd aan Biafra-onafhankelijkheidsbewegingen in Zuidoost-Nigeria.

De overheid had in de verslagperiode slechts beperkt gezag buiten de grote steden. De veiligheidstroepen waren overbelast en niet in staat in het hele land de veiligheid te garanderen. Grote delen van het land, zeker buiten de stedelijke centra, moesten het zonder effectieve bescherming van de overheid stellen.

Uit de informatie volgt echter niet dat de verslechterde situatie tot een uitzonderlijke situatie in de zin van artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn leidt. Het ambtsbericht geeft geen blijk van voortdurende, grootschalige gewapende conflicten en een dusdanig hoog aantal (burger)slachtoffers, ook in relatie tot het totaal aantal inwoners, dat de conclusie voor het aannemen van een 15c-situatie zou rechtvaardigen.

Positie LHBT
De positie van LHBT in Nigeria is tijdens de verslagperiode niet significant gewijzigd. Het ambtsbericht maakt duidelijk dat de rechten van LHBT-gemeenschap in Nigeria nog steeds worden ingeperkt. De overheid treedt niet of nauwelijks op tegen of maakt zichzelf schuldig aan geweld tegen de LHBT-gemeenschap. Daarnaast is het hebben van een relatie of seks met personen van hetzelfde geslacht in heel Nigeria strafbaar. De federale Same Sex Marriage Prohibition Act (SSMPA) die sinds 2014 van kracht is, verbiedt een huwelijk of samenlevingsovereenkomst tussen twee personen van hetzelfde geslacht; de voltrekking en getuigenis ervan zijn beide strafbaar. Deze wet verbiedt eveneens het bezoeken van gayclubs en het publiekelijk uiting geven aan een amoureuze relatie tussen twee personen van hetzelfde geslacht. Relatief weinig zaken tegen LHBT-personen kwamen in de praktijk voor de rechter. Sinds de inwerkingtreding van de SSMPA in 2014 vonden geen veroordelingen plaats op basis van deze federale wet. De reden waarom weinig tot geen LHBT-zaken voor de rechter komen is dat noch de politie, noch de verdachten hier over het algemeen in geïnteresseerd zijn.

Politiemedewerkers laten zich over het algemeen liever omkopen, en leden van de LHBT-gemeenschap werken daar vrijwel altijd aan mee, om hun seksuele geaardheid geheim te kunnen houden.
Wel vonden veroordelingen plaats op basis van wetgeving op deelstaatniveau, op basis van het wetboek van strafrecht en door shariarechtbanken.

I en Q+
Ten opzichte van het vorige ambtsbericht zijn in het huidige ambtsbericht de groepen aangeduid met I en Q+ toegevoegd, al wordt geen specifieke informatie gegeven over de Q+. Ook de informatie over interseksen is beperkt.
Gelet op de beperkte informatie in het nieuwe ambtsbericht over de groepen aangeduid met I en Q+, wordt geadviseerd om deze beide groepen niet toe te voegen als risicogroep. De door interseksen of queer-personen naar voren gebrachte individuele omstandigheden kunnen uiteraard onder het algemene beleidskader uit paragraaf C3/3.2 van de Vreemdelingencirculaire alsnog reden zijn om bescherming te bieden.

Vrouwen en meisjes
De positie van vrouwen in Nigeria wijzigde tijdens de verslagperiode nauwelijks. Ook in deze periode kregen vrouwen in grote mate te maken met discriminatie en gendergerelateerd geweld waartegen weinig bescherming werd geboden door de autoriteiten. Specifiek over alleenstaande vrouwen wordt gesteld dat hun situatie in heel Nigeria moeilijk is, al verschilde dit sterk per regio en per etnische groep. Alleenstaande vrouwen die verhuizen kunnen te maken krijgen met, onder andere, stigmatisering, onveiligheid, economische moeilijkheden, familieproblemen en trauma. Hierdoor is het moeilijk voor alleenstaande vrouwen om zich succesvol ergens anders te vestigen. Bescherming vanuit familie, een goede opleiding en een "beschermende vader" maakten het gemakkelijker voor een alleenstaande vrouw om zich staande te houden. Ook was het voor vrouwen gemakkelijker om zich in urbane gebieden staande te houden.

<u>Advies:</u>
U wordt gelet op de informatie in het ambtsbericht geadviseerd om het huidige beleid ten aanzien van het binnenlands beschermingsalternatief voor (minderjarige) vrouwen die vrezen voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking nader invulling te geven. Specifiek gaat het om het nader invulling geven aan de "tenzij"-bepaling (geen binnenlandbeschermingsalternatief aanwezig, tenzij op grond van individuele omstandigheden geconcludeerd kan worden dat er wél een binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is).

Uit het ambtsbericht blijkt dat de (on)mogelijkheden om zich elders te vestigen specifiek voor alleenstaande vrouwen moeilijk is. Het ligt daarmee echter nog niet in de rede om voor alle vrouwen die te vrezen hebben voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking een binnenlands beschermingsalternatief op voorhand (in beginsel) uit te sluiten. De informatie uit het ambtsbericht geeft aanleiding te verduidelijken wanneer er wél een binnenlands beschermingsalternatief aanwezig kan worden geacht te zijn. Deze kan aanwezig worden geacht te zijn wanneer de (minderjarige) vrouw een beschermend netwerk of een beschermende familie heeft om op terug te vallen zodat zij daarmee niet als alleenstaand kan worden beschouwd. Het zijn dan dus met name alleenstaande (minderjarige) vrouwen die dit beschermende netwerk niet hebben voor wie in beginsel géén binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is.

Voorgaande laat onverlet dat er desalniettemin aanknopingspunten kunnen zijn op basis waarvan het bestaan van een binnenlands beschermingsalternatief toch wel kan worden aangenomen.[4]

U wordt geadviseerd om in de Vreemdelingencirculaire nadere invulling te geven aan wanneer een binnenlands beschermingsalternatief met name wel en niet kan worden aangenomen te bestaan voor de groep van (minderjarige) vrouwen die aannemelijk hebben gemaakt dat zij hebben te vrezen voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking en de Tweede Kamer hierover te informeren (zie bijgevoegde brief).

Vrouwenbesnijdenis
Vrouwen en meisjes kunnen slachtoffer worden van vrouwenbesnijdenis. Hoewel uit het ambtsbericht een daling van het aantal gevallen van vrouwelijke besnijdenis naar voren komt, komt (ondanks een stijging tijdens de Covid-19 pandemie) vrouwenbesnijdenis in heel Nigeria nog steeds voor. Daarbij kan de daling (deels) verklaard worden doordat besnijdenis (na de invoering van de VAPP[5]) meer in het geheim wordt uitgevoerd. Bescherming tegen besnijdenis is in Nigeria onvoldoende mogelijk. Ook blijkt uit het ambtsbericht dat alleenstaande vrouwen en meisjes die zich willen onttrekken aan (seksueel) geweld/FGM[6] zich niet zomaar elders kunnen vestigen.

Asielaanvragen en inwilligingen Nigeria

	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
1e asielaanvragen	250	560	2.100	630	420	521

Bron: APM

Vertrek DT&V per jaar Nigeriaanse nationaliteit (Cijfers afgerond op tientallen).

	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Gedwongen	60	40	170	120	70	80
Zelfstandig	50	30	170	110	80	110
Zelfstandig zonder toezicht	170	200	830	500	580	400

Bron: APM

4.1 Politieke context
-

4.2 Financiële overwegingen
Aangezien er sprake is van een beperkte beleidswijziging zal de financiële impact nihil zijn.

4.3 Juridische overwegingen
Aangezien er sprake is van een beleidswijziging zal de Vreemdelingencirculaire

[4] Bijvoorbeeld vanwege de vaardigheden van de vrouw, haar leeftijd (jongeren kunnen zich makkelijker aanpassen), het aantal kinderen (grotere gezinnen zijn een grotere uitdaging bij het vinden van een woning, scholen en gezondheidsvoorzieningen) en de werkervaring.
[5] Violence Against Persons (Prohibition) Act
[6] Female Genital Mutilation

aangepast worden.

4.4 Uitvoering
Aangezien er sprake is van een beperkte beleidswijziging zal de impact op de uitvoering beperkt zijn.

4.5 Communicatie
Afspraak is dat de Tweede Kamer wordt geïnformeerd wanneer er sprake is van een beleidswijziging. Met de bijgevoegde brief zal over de beleidswijziging worden gecommuniceerd met de Kamer. Het ambtsbericht zal tegelijker worden meegestuurd. De Terms of Reference en het algemene ambtsbericht zijn zoals gebruikelijk door Buitenlandse Zaken gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid.

4.6 Ontwikkelingen hiervoor
Het huidige landgebonden asielbeleid voor Nigeria is gebaseerd op eerdere ambtsberichten die over Nigeria zijn verschenen. Het recente ambtsbericht geeft zoals hiervoor aangegeven aanleiding tot een beperkte aanpassing van het beleid.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.